

KÜLTÜR YATIRIMLARI VE GİRİŞİMLERİNİ TEŞVİK KANUNU

Kanun Numarası : 5225
Kabul Tarihi : 14/7/2004
Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih : 21/7/2004 Sayı : 25529
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 43

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Kanunun amacı; bireyin ve toplumun kültürel gereksinimlerinin karşılanmasını; kültür varlıkları ile somut olmayan kültürel mirasın korunmasını ve sürdürülebilir kültürün birer ögesi haline getirilmesini; kültürel iletişim ve etkileşim ortamının etkinleştirilmesini; sanatsal ve kültürel değerlerin üretilmesi, toplumun bu değerlere ulaşım olanaklarının yaratılması ve geliştirilmesini; ülkemizin kültür varlıklarının yaşatılması ve ülke ekonomisine katkı yaratan bir unsur olarak değerlendirilmesi, kullanılması ile kültür merkezlerinin yapımı ve işletilmesine yönelik kültür yatırımı ve kültür girişimlerinin teşvik edilmesini sağlamaktır.

Kapsam

Madde 2- Bu Kanun; münhasıran bu Kanunun amacına yönelik faaliyetlerde bulunmak üzere kurulan yerli veya yabancı tüzel kişilerin yatırım veya girişimlerinin teşvik edilmesi, belgelendirilmesi ve denetlenmesi işlemlerine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Tanımlar

Madde 3- Bu Kanunda yer alan;

- Bakanlık: Kültür ve Turizm Bakanlığını,
- Kültür merkezi: Bireyler arasında sosyal ve kültürel iletişim ve etkileşim ortamlarının kurulması ile ulusal kültürün yaşatılması temel amaçlarına dönük olmak üzere; asli unsur olarak güzel sanatlar, sinema, geleneksel ve çağdaş el sanatları gibi her türlü kültürel ve sanatsal faaliyetlerden en az birkaçının üretildiği, sergilendiği, bunların eğitim, öğretim ve bilimsel çalışmalarının yapıldığı bölümler ile sağlık, spor, eğitim ve alışveriş gibi gereksinimlerin karşılandığı birimlerin de bulunduğu yapıları,
- Kültür varlığı: 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında korunması gerekli taşınmaz kültür varlıklarını,
- Somut olmayan kültürel miras: Sözlü kültür ortamlarında halk tarafından yaratılan ve halkbilimi araştırmaları içinde yer alan; sözlü anlatımlar ve sözlü gelenekler, gösteri sanatları, toplumsal uygulamalar, ritüel ve festivaller, halk bilgisi, evren ve doğa ile ilgili uygulamalar, el sanatları geleneği gibi kültürel ürünleri ve üretim süreçlerini,

e) Kültür yatırımı: Bu Kanunun amacı doğrultusunda, kültür merkezleri ile her türlü kültürel ve sanatsal faaliyetlerin üretildiği, sergilendiği, eğitim ve  ğretimi ile bunlarla ilgili bilimsel çalışmaların yapıldığı alan, yapı ve mek nların yapımına, teknolojik alt yapıların kurulmasına veya donatılmasına yönelik yatırım faaliyetlerini,

f) Kültür girişimi: Bu Kanunun amacı doğrultusunda, kültür merkezlerinin işletilmesi veya her türlü kültürel ve sanatsal faaliyetlerin üretilmesi, sergilenmesi, eğitim ve  ğretimi ile bunlara ilişkin bilimsel çalışmaların yapılması faaliyetleri ile bu faaliyetlerin yapıldığı alan, yapı veya mek nların işletilmesini,

g) Kültür yatırımı belgesi: Bu Kanunun amacına uygun yatırım yapanlara Bakanlıkça belli bir dönem için verilen belgeyi,

h) Kültür girişimi belgesi: Bu Kanunun amacı doğrultusundaki girişimlere Bakanlıkça verilen belgeyi,

i) Belgeli kültür yatırımı veya girişimi: Bakanlıkça belgelendirilmiş yatırım veya girişimleri,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Teşvik Konuları, Unsurları ve Esasları

Teşvik konuları

Madde 4- Bu Kanunda belirtilen kültür yatırımı veya girişimi kapsamındaki teşvik veya indirim konu olacak faaliyetler şunlardır:

a) Kültür merkezlerinin yapımı, onarımı ve işletilmesi.

b) Kütüphane, arşiv, müze, sanat galerisi, sanat atölyesi, film platosu, sanatsal tasarım  nitesi, sanat stüdyosu ile sinema, tiyatro, opera, bale, konser ve benzeri kültürel ve sanatsal etkinliklerin ya da ürünlerin yapıldığı, üretildiği veya sergilendiği mek nlar ile kültürel ve sanatsal alanlara yönelik özel araştırma, eğitim veya uygulama merkezlerinin yapımı, onarımı veya işletilmesi.

c) 2863 sayılı Kanun kapsamındaki taşınmaz kültür varlıklarının, bu Kanunun amacı doğrultusunda kullanılması.

d) Kültür varlıkları ile somut olmayan kültürel mirasın araştırılması, derlenmesi, belgelendirilmesi, arşivlenmesi, yayınlanması, eğitimi,  ğretimi ve tanıtılması faaliyetleri.

Teşvik unsurları

Madde 5- Bu Kanun kapsamındaki kültür yatırımı ve girişimleri için uygulanacak teşvik unsurları şunlardır:

a) Taşınmaz mal tahsisi; Bakanlık, bu Kanun kapsamında kültür yatırımı ve girişimleri için taşınmaz mal tahsis etmeye yetkilidir. Bakanlıkça tahsisi uygun görülen taşınmaz mallardan;

1. Hazine adına tescilli olanlar Bakanlık ın talebi  zerine Maliye Bakanlık ının uygun görüşü ile en geç üç ay içerisinde,

2. Mülkiyeti 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun eki (II) sayılı cetvelde yer alan kamu idareleri ile mahalli idarelere ait olanlar, Bakanlığın talebi üzerine ilgili idarenin uygun görüşü ile en geç üç ay içinde bedelsiz olarak Hazine adına tapuya tescil edilerek, Bakanlığa tahsis edilir.

Hazineye ait olup halen Bakanlığa tahsisli taşınmaz mallar, bu Kanun kapsamında Bakanlıkça tahsis edilebilir.

Bu taşınmaz malların tahsisi, kiralanması ve bunlar üzerinde bağımsız ve sürekli üst hakkı tesisine ilişkin esaslar ile süreler, taşınmaz malın bulunduğu yer itibarıyla bedeller, hakların sona ermesi ve diğer şartlar, Bakanlık ve Maliye Bakanlığınca 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa bağlı olmaksızın müştereken tespit edilir.

Bu taşınmaz mallar üzerinde bağımsız ve sürekli nitelikli üst hakları dâhil olmak üzere irtifak hakkı tesisi ve bunlardan alt yapı için gerekli olanlar üzerinde, alt yapıyı gerçekleştirecek kamu kurumu lehine bedelsiz irtifak hakkı tesisi, Bakanlığın uygun görüşü üzerine, Maliye Bakanlığınca belirlenen koşullarla ve bu Bakanlık tarafından yapılır.

Bu Kanuna göre tahsis edilen, ancak tahsisi iptal edilen veya tahsis süresi sona eren taşınmaz mallar üzerinde bulunan yapı, tesis ve müstemilat bedelsiz olarak Hazineye intikal eder. İlgililer, bunlar için herhangi bir hak veya bedel talep edemez.

İl özel idareleri ile belediyeler, mülkiyetlerinde olan taşınmaz malları, Bakanlığın uygun görüşü üzerine bu Kanun hükümlerine göre tahsis edebilirler.

Bu bendin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ve Bakanlıkça müştereken çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

b) Gelir vergisi stopajı indirimi; bu Kanun uyarınca belge almış kurumlar vergisi mükellefi yatırımcı veya girişimcilerin, ilgili idareye verecekleri aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri, münhasıran belgeli yatırım veya girişimde çalıştıracakları işçilerin ücretleri üzerinden hesaplanan gelir vergisinin, yatırım aşamasında üç yılı aşmamak kaydıyla % 50'si, işletme aşamasında ise yedi yılı aşmamak kaydıyla % 25'i, verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden terkin edilir.

Bu bendin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.

c) Sigorta primi işveren paylarında indirim; bu Kanun uyarınca belgelendirilmiş kurumlar vergisi mükellefi yatırımcı veya girişimcilerin, ilgili idareye verecekleri aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri, münhasıran belgeli yatırım veya girişimde çalıştıracakları işçilerin, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 72 ve 73 üncü maddeleri uyarınca prime esas kazançları üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin işveren hissesinin, yatırım aşamasında üç yılı aşmamak şartıyla % 50'si, işletme aşamasında ise yedi yılı aşmamak şartıyla % 25'i, Hazinece karşılanır.

Bu bendin uygulanması ile yatırım veya işletmenin niteliği dikkate alınarak mükellefin çalıştırabileceği azamî işçi sayısına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlıkça müştereken belirlenir.

d) Su bedeli indirimi ve enerji desteği; kültür yatırımı ve girişimleri; su ücretlerini yatırım veya girişimin bulunduğu yörede uygulanan tarifelerden en düşüğü üzerinden öderler. Bu yatırım veya girişimin elektrik enerjisi ve doğal gaz giderlerinin % 20'si beş yıl süreyle Hazinece karşılanır.

Bu bendin uygulanması ile enerji giderlerinin iadesine ilişkin süreler, iadenin nakden veya mahsuben yapılmasına ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanlıkça müştereken belirlenir.

e) Yabancı uzman personel ve sanatçı çalıştırabilme; belgeli yatırım veya girişimlerde, Bakanlık ve İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca verilen izinle yabancı uzman personel ve sanatçı çalıştırılabilir.

Ancak bu şekilde çalıştırılan yabancı personelin sayısı toplam personelin % 10'unu aşamaz. Bu oran Bakanlıkça % 20'ye kadar artırılabilir. Bu personel, en erken işletmenin faaliyete geçmesinin üç ay öncesinden itibaren çalışmaya başlayabilir.

f) Hafta sonu ve resmi tatillerde faaliyette bulunabilme; belgeli girişimler ile belge kapsamındaki diğer birimler belgede belirlenen çalışma süresi içinde hafta sonu ve resmi tatillerde de faaliyetlerine devam edebilirler.

Bu maddenin (b), (c) ve (d) bentlerinin uygulanmasında yöresel gelişim farklılıkları, proje türleri ile faaliyetin yapıldığı yerin tescilli taşınmaz kültür varlığı olması dikkate alınarak, bu bentlerde belirtilen oranları yarısına kadar indirmeye veya kanunî oranlarına çıkarmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.¹

Teşvik esasları

Madde 6- Bakanlık, bu Kanunun uygulanmasına yönelik tercih ve öncelikleri belirlemeye yetkilidir.

5 inci maddenin (b), (c) ve (d) bentlerindeki teşvik ve indirim unsurlarından yararlanan kültür yatırım ve girişimleri için başka bir teşvik mevzuatında da benzer teşvik ve indirimlerin bulunması halinde, yatırımcı veya girişimcinin lehine olan hükümler uygulanır.

Kültür yatırımı veya girişimlerine yönelik teşvik ve indirim unsurları ile bunlardan yararlanmaya yönelik diğer usul ve esaslar, Bakanlık ve ilgili bakanlıklar ile Hazine ve Devlet Planlama Teşkilatı müsteşarlıklarınca müştereken tespit edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Genel Hükümler

Belge

Madde 7- Kültür yatırımı belgesi veya kültür girişimi belgesi Bakanlıkça verilir. Belge, yatırım veya girişimin nitelik ve nicelikleri esas alınarak düzenlenir. Belge alanlar, bu Kanun ve ilgili mevzuatta yer alan diğer teşvik ve indirim unsurlarından yararlanırlar.

¹ 2/7/2018 tarihli ve 698 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 58 inci maddesi ile bu fıkrafta yer alan "Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

Yatırımların Bakanlıkça belirlenen süreler içinde başlaması, tamamlanması ve işletme aşamasına geçilmesi zorunludur. Ancak, mücbir sebeplerden dolayı Bakanlıkça bu süreler uzatılabilir.

Belgelendirme işlemlerinin usul ve esasları Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Alt yapı hizmetleri

Madde 8- Kültür merkezlerinin yol, su, kanalizasyon, doğalgaz, elektrik, telekomünikasyon ve diğer altyapı ihtiyaçlarının ilgili kamu kuruluşlarınca öncelikle tamamlanması zorunludur.

İzin alma ve bilgi verme zorunluluğu

Madde 9- Belge sahibi tüzel kişiliğin şirket ana sözleşmesinin, ortaklık statüsü veya yapısının değiştirilmesi, belgeye konu yapı veya tesisin veya aynı amaçlarla kullanılmak üzere devredilmesi, kiraya verilmesi ile girişim konularının kültür girişimi niteliğini koruması kaydıyla kısmen veya tamamen değiştirilmesi Bakanlığın iznine tabidir.

Ancak, tesisin bütünlüğünün bozulmaması ve Bakanlığa bilgi verilmesi kaydıyla, kültür merkezlerinin sınıflandırma ve belgelendirilmeye esas asgarî bölümlerinin dışında kalan birimleri kiraya verilebilir.

Belgeli yatırım ve girişimler, yıllık faaliyet raporlarını bir sonraki yılın ocak ayı içerisinde Bakanlığa bildirmekle yükümlüdürler.

Devir ve faaliyetin sona ermesi hallerinde teşvik hükümleri

Madde 10- Belgeli yatırım veya girişimi Bakanlığın izni ile devralanlar da kalan süre için bu Kanun hükümleri çerçevesinde teşvik ve indirim uygulamasından yararlanırlar.

Yatırım veya girişimlere 213 sayılı Vergi Usul Kanununda belirtilen mücbir sebeplerle son verilmesi halleri hariç olmak üzere, bu Kanun uyarınca belge alan yatırımcılar veya girişimcilerin, faaliyetlerini sona erdirmeleri ve bir yıl içinde tekrar başlamamaları halinde, yatırım aşamasında yararlandıkları istisna, muafiyet ve hakların parasal tutarını ilgili mevzuat hükümleri gereğince ödemekle yükümlüdürler. İstisna hallerinde ödeme yükümlülüğünün kaldırılmasına Maliye Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının uygun görüşü alınarak Bakanlıkça karar verilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Denetleme ve İdari Yaptırımlar²

Denetleme yetkisi

Madde 11- Belgeli yatırım veya girişimleri, bunların belgeye esas olan niteliklerini, bu niteliklerini koruyup korumadıklarını denetleme; bulunduğu yerin kültürel gereksinimlerini dikkate alarak kültür merkezlerini sınıflandırma ve belgelendirmeye esas asgarî bölümleri ile diğer bölümleri arasında farklı oranlar belirleme yetkisi münhasıran Bakanlığa aittir.

² 23/1/2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanunun 556 ncı maddesiyle dördüncü bölümün “Denetleme ve Cezalar” olan başlığı “Denetleme ve İdari Yaptırımlar”; 12 nci maddenin “Cezalar” olan başlığı “İdari yaptırımlar” olarak değiştirilmiştir.

Bakanlığın gerek görmesi halinde belgelendirme, denetleme ve sınıflandırmaya esas oluşturacak tespitler, Bakanlıkça yetkili kılınacak gerçek veya tüzel kişilere de yaptırılabilir. Ancak, karar alma ve uygulama yetkisi Bakanlığa aittir. Bu kişilerin nitelikleri, seçilme usulleri, görev, yetki ve sorumlulukları, çalışma ile tespiti yönelik usul ve esaslar; (...)³ Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.

İdarî yaptırımlar²

Madde 12- (Değişik: 23/1/2008-5728/556 md.)

Bu Kanuna ve bu Kanunun uygulanmasına ilişkin düzenleyici işlemlere aykırı hareket edenlere, diğer mevzuattaki ceza hükümleri saklı kalmak kaydıyla, aşağıdaki bentlerde belirtilen esas ve usuller çerçevesinde idarî yaptırımlar uygulanır:

a) Kültür yatırımı veya girişimlerinin yönetim veya işletilmelerinde görülecek kusur, aksaklık ve eksiklikler için, belge sahibine denetim elemanlarının tespitleri doğrultusunda bunların giderilmesi için belirli bir süre verilerek uyarıda bulunulur. Belirlenen sürede gerekli düzeltmelerin yapılmaması veya bir yıl içinde uyarıyı gerektiren yeni bir fiilin tespiti halinde ikibin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

b) Özel hükümler saklı kalmak kaydıyla;

1. Bakanlığa bilgi verilmeksizin, girişim belgeli tesisin tamamının veya kültür merkezlerinde kültürel faaliyetlerin yürütüldüğü belgelendirmeye esas bölümlerin, bir yıl içinde aralıksız olarak doksan günden fazla süreyle kapalı tutulması,

2. Yazı, reklâm, afiş, broşür ve benzeri araçlarla Bakanlığın veya üçüncü kişilerin yanıltılması veya yanıltıcı unvan kullanılması veya taahhüt edilen hizmetin verilmemesi veya eksik verilmesi,

3. Belgeli tesiste bulunanların can veya mal güvenliğinin sağlanmasında, belge sahibi veya tesis sahibi veya sorumlusu veya personelin kusuruyla işletmede suç işlendiğinin tespiti,

4. İzinsiz olarak tümünün veya belgelendirmeye esas bir kısmının devredilmesi, kiraya verilmesi, şirket ana sözleşmesinin, ortaklık statüsünün veya yapısının değiştirilmesi,

hâllerinde, her bir aykırılıkla ilgili olarak, belge sahibi yatırımcı veya girişimciye ikibin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

c) Belge sahibi yatırımcı veya işletmeciye;

1. Bu Kanuna ve ilgili diğer mevzuata göre yararlandıkları teşvik unsurlarını, amacı dışında kullandıklarının tespiti,

2. Genel sağlık açısından tesisin vasıflarını önemli ölçüde yitirmiş olduğunun tespiti,

3. Belgeli yatırım veya girişimin belgelendirmeye esas vasıflarını yitirmiş olduğunun tespiti,

³ Anayasa Mahkemesinin 8/12/2004 tarihli ve E.:2004/84, K.: 2004/124 sayılı Kararı ile bu arada yer alan "... Bakanlık denetim elemanlarının görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları ..." ibaresi iptal edilmiştir.

hâllerinde, her bir aykırılıkla ilgili olarak üçbin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Ayrıca, aykırılıkların giderilmesi için gerekli olması hâlinde belge sahibine belirli bir süre verilerek uyarıda bulunulur. Belirlenen sürede istenen hususların yerine getirilmemesi hâlinde, bu Kanuna göre verilen belgelerin iptaline karar verilir.

Bu maddedeki idarî para cezalarına karar vermeye Bakanlık kontrolörleri ile diğer denetim elemanları yetkilidir. Bunların çalışma usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.

Birinci fıkranın (c) bendinin (1) numaralı alt bendi uyarınca idarî para cezası verilmesi, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre tarhiyat yapılmasına engel teşkil etmez.

Kültür yatırımı veya kültür girişimi belgelerinin iptaline Bakanlık yetkilidir.

Bakanlık, ayrıca aşağıdaki hâllerde de bu belgeleri iptale yetkilidir:

1. Belgeli tesisin faaliyetine son verilmesi,
2. İşletmenin faaliyeti çerçevesinde ve yatırımcı veya işletmeci gerçek kişi ya da tüzel kişinin yöneticilerinin de iştirakiyle bir suç işlenmesi,
3. Tesisin açık kalmasının veya girişimin sürdürülmesinin kültür varlıkları veya kültürel değerler açısından sakınca yaratması.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Değiştirilen Hükümler

Madde 13- (16.4.2003 tarihli ve 4848 sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

Madde 14- (19.6.1979 tarihli ve 2252 sayılı Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

Madde 15- Bu Kanunda belirtilen yönetmelikler Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde çıkarılır.

Geçici Madde 1- Kültür merkezlerinden, halen inşaatı devam etmekte olup bu Kanun kapsamında tahsisi Bakanlıkça uygun görülenlerin, ihale sözleşmeleri feshedilerek tasfiye koşulları uygulanabilir.

Yürürlük

Madde 16- Bu Kanunun 5 inci maddesinin (b), (c) ve (d) bentleri yayımını izleyen aybaşında, 5 inci maddesinin (a) bendinin (2) numaralı alt bendi 1.1.2005 tarihinde, diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 17- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**5225 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTERİR TABLO**

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin Numarası	5225 Sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
5728	12	8/2/2008
KHK/698	5	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte